



Godsdienstigheid uit nood.

<https://hdl.handle.net/1874/353487>

gle.

3

GODSDIENSTIGHEID

UIT NOOD.



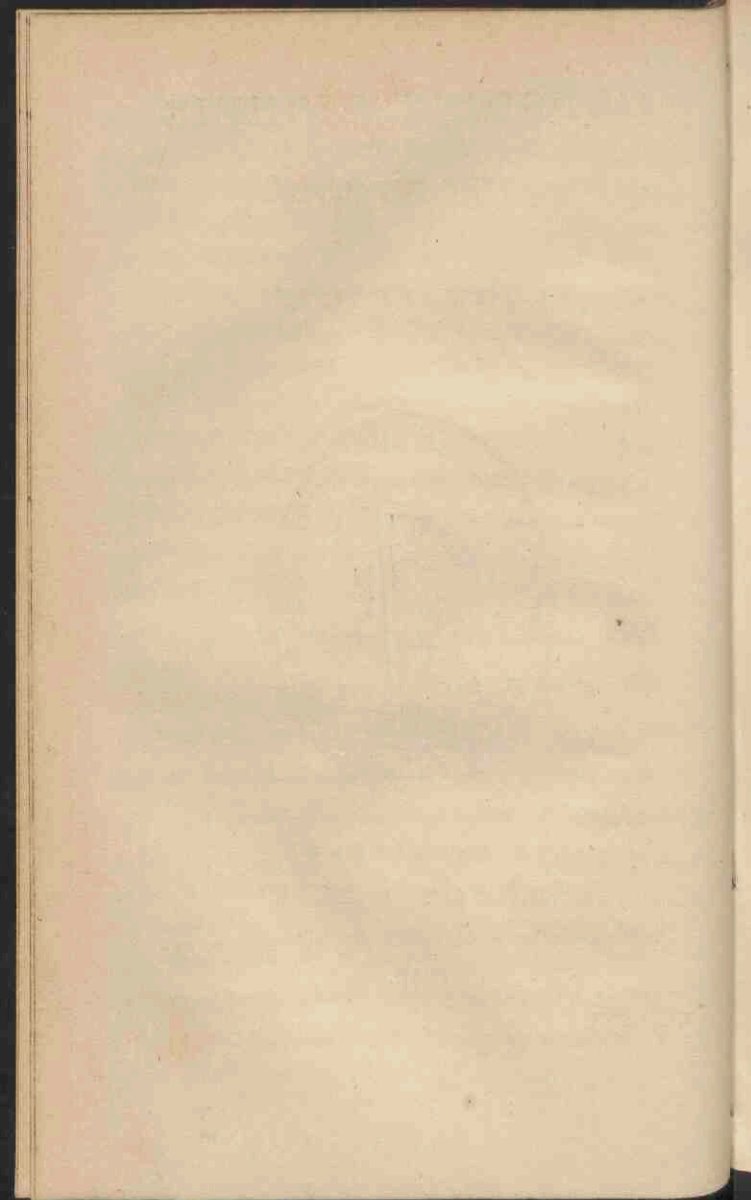
TE ROTTERDAM

BIJ M. WIJT & ZONEN,

Drukkers van het Nederlandsche Zendingenootschap.

1850.

N^o. LXXI.



VOORBERIGT.

Gecommitteerden van het Nederlandsche Zendelinggenootschap, tot het opstellen, verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes ter bevordering van Evangelische kennis en godzaligheid, ook bij mingeoefenden; —
namelijk: J. G. VORSTMAN, R. ADRIANI, Predikanten te Rotterdam, L. DIBBITS, L. MERENS, Predikanten, H. E. VINKE Th. D^r. en Hoogleeraar te Utrecht, J. MOLL, Jacobz. Predikant te s' Gravenhage en W. VAN DER LEEUW Pre-

dikant te Amsterdam; overeenkomstig hun
ambt en hunne bediening, dat oogmerk
gaarne willende bevorderen, en in uitzigt
op des Heeren medewerkenden zegen, bieden
het nevensgaande Stukje hunnen landgenooten
aan; erkennende intusschen geene uitgave
voor echt, dan welke door een hunner, of
door de drukkers dezes, onderteekend is.

M. W. J. Stonen

GODSDIENSTIGHEID UIT NOOD.

Er zijn voorregten, behoeften en verplichtingen, die aan zekere jaren en betrekkingen eigen, of aan bijzondere plaatsen en omstandigheden verbonden blijven. Met deze vallen zij ons ten deel, en met deze verlaten ze ons weder. Hoeveel is er op te noemen, voor den jongeling begeerlijk en heilzaam, maar voor den grijsaard geheel nutteloos! Noodig en onontbeerlijk is bij eenen vorst, wat overtollig blijft voor den daglooner. Hetgeen een' vader voegt en betaamt, zou zijnen zoon niet passen. Zoo menig genot en voorregt, in dagen van welstand gesmaakt,

gaat in krankheid voor ons verloren. Zeer verschillend zijn niet alleen het deel en lot, maar ook de werkzaamheden en pligten, die rijkdom en armoede, voorspoed en tegenspoed met zich brengen. Hoeveel zullen wij misschien in dit jaar behoeven, dat wij in vroeger tijd gemakkelijk konden missen. En wat zal, bij verandering van woonplaats of werkkring, ons mogelijk worden opgelegd, waartoe wij voorheen nooit werden geroepen!

Doch de dringendste behoeften, de dierbaarste voorregten, de heiligste en gewichtigste verplichtingen veranderen niet met onze jaren en betrekkingen, met onze woonplaats en omstandigheden. De dienst en vereering van God door onzen Heer JESUS CHRISTUS blijft voor ons als zondaars de grootste behoefte, als menschen de duurste verplichting, als Christenen het heilrijkste voorregt. Rijken en armen behooren daarin elkander te ontmoeten voor den troon des Allerhoogsten. Beiden heeft Hij ze gemaakt, en geroepen tot de genade van een' Verlosser, die arm werd, daar Hij rijk was, opdat wij door Zijne armoede zouden rijk worden. Ouder-

dom en jeugd, heeren, vrouwen en dienstbaren, ouders en kinderen, hetzij in voorspoed of in druk, deelen hier dezelfde zegeningen, met dezelfde nooddrift en bestemming.

Meent gij, mijn lezer! dat het verschil van lot en staat ook in het godsdienstige leven een aanmerkelijk onderscheid maakt? Gij erkent toch, dat dit geenszins op het wezen en de hoofdzaak daarvan betrekking heeft. Allen, zonder onderscheid, onder alle wisseling van lot en leven, geldt Gods woord: » gij zult liefhebben den Heer uwen God, met geheel uw hart, met geheel uwe ziel, met al uwe kracht. En den naaste zult gij liefhebben als u zelve. Deze woorden zullen in uw harte zijn, en gij zult ze uwen kinderen inscherpen, en gij zult daarvan spreken als gij nederzit in uw huis, en als gij gaat op uwen weg, en als gij u te slapen legt, en als gij opstaat; want dit is geen onverschillig woord voor u, maar het is uw leven! Och, of zij zulk een harte hadden, om Mij te vreezen en al Mijne geboden te onderhouden, opdat het hun welginge en

hunnen kinderen na hen, tot in eeuwigheid.” Zoo sprak JEHOVA, door MOZES zijnen knecht, tot Israël. En in de laatste dagen spreekt God door het Evangelie Zijns Zoons: » geloof in den Heere JEZUS CHRISTUS, want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, en zonder heiligmaking zal niemand den Heere zien. Wordt vernieuwd in den geest uws gemoeds, en doet den nieuwen mensch aan, die naar God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid! Alles wat gij doet met woorden of werken, doet het ter eere Gods, in den naam van JEZUS CHRISTUS. Blijft in Hem, en verblijdt u in den Heer te allen tijd! Weest standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig in het werk des Heeren, wetende dat niets ons scheiden kan van de liefde Gods in CHRISTUS JEZUS, en dat zij, die volharden ten einde toe, zullen zalig worden.”

Overal roept Gods Woord, zoo duidelijk als nadrukkelijk, *allen* op, om *bestendig* God te dienen, met een opregt, volkomen en standvastig hart. En nogtans vertoont zich nergens onder de menschen meer on-

gestadigheid en veranderlijkheid, meer ontrouw en onstandvastigheid, dan in de dienst des Heeren. Menigeen beschouwt de godsdienst als eene bron, waaruit men troost en versterking put, alléén in droefenis en gevaar noodzakelijk. Zóó wordt de godsverering gebruikt, gelijk een kleed, dat men aandoet en aflegt, op bepaalde tijden en plaatsen, bij sommige gelegenheden, die gedurig afwisselen; zóó neemt men een' regenscherm op een' donkeren dag, tegen het ongunstige weder, tot beschutting, die, bij een' helderen hemel, kan gemist worden en weggezet. De dwaling is hier even algemeen als noodlottig. Zij beheerscht en verderft het hart en het leven, zelfs van zulken, wier verstand en geweten, bij eenig nadenken, van betere dingen spreekt. Ook zij maken al te veel en te vaak de dienst van God afhankelijk van uitwendige lotgevallen, van tijdelijke behoeften en voorbijgaande omstandigheden. Het gevoel, dat in bange, droevige dagen ontwaakte, spreekt levendig en hooggestemd en heilspellend voor de toekomst. Doch met de vrees en de smart,

wijken tevens de heilzame indrukken. De hartstogtelijke gewaarwordingen verflaauwen. De voornemens en geloften, daaruit geboren, worden vergeten en verloochend. De opgewekte belangstelling verdwijnt. De aardschgezindheid, de wereldliefde, de zondenlust herleeft met vernieuwde krachten. Er ontloken veelbelovende bloesems van een geestelijk, godgeheiligd bestaan en leven, die verkwijnen en afvallen, zonder zich tot vrucht te zetten. Hoe talrijk en treffend zijn geduriglijk die voorbeelden, vooral in tijden van dreigende en drukkende volksrampen en algemeene bezoeking. Zulke dagen aanschouwde onze leeftijd, te midden van de groote volksbewegingen, beroeringen en omkeeringen in ons werelddeel, terwijl de doodelijke krankheid, die de geheele wereld doortrok, van het zuiden naar het noorden, van het oosten tot het westen, ook in ons vaderland, gelijk alom, bij duizenden hare slegtoffers velde.

Wij bleven door Gods hand genadiglijk gespaard, waar zoo velen vielen aan onze zijde ter regter- en linkerhand. Wat wij,

onder die Goddelijke tuchtroede, hoorden en ondervonden; wat wij hebben gevoeld en gebeden; wat wij voor den Heer betuigden en beloofden; en hoe wij daaraan beantwoorden — het mag nu wel ernstig door ons bedacht en beproefd worden! De vrucht der bezoeking mag voor onze zielen niet verloren gaan. Ons geredde leven moet Hem gewijd blijven, die ons, in Christus, ten eeuwigen leven leiden en heiligen wil, door Zijnen goeden Geest.

Hiertoe, waarde lezer! wordt u dit Stukje aangeboden, om de *godsdiensigheid uit nood* te beschouwen naar Gods woord.

Een helder licht wordt hier ontstoken door het woord des Heeren, vooral in de geschiedenis van Israëls volk, die haar eigendommelijk gewigt behoudt voor al de volken en geslachten der wereld. Zij toch is de geschiedenis der Goddelijke openbaringen aan het menschedom en der vestiging van Gods koningrijk op aarde. Met de daden en lotgevallen van JACOBS kroost, beschrijft zij ons eene afwisseling van vernedering en verheffing, van druk en bevrijding, zoo leerzaam

als opmerkelijk, in haar onafscheidelijk verband met de gezindheden en gedragingen des volks. Menigwerf wekt zij onze verbaazing en verontwaardiging, die geschiedenis van Israëls dwaasheid en ongeloof, onleerzaamheid en ontrouw aan God. Dan roept de Apostolische vermaning ons toe: »deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwade zouden hebben, gelijkewijs als zij.» (1) Geheel eenig en onvergelykelyk was de betrekking, waarin JEHOVA, als Israëls Koning, zich plaatste. Daaraan beantwoordden de middelen van onderwijs en vorming, van tucht en beproeving. Doch deze Goddelijke leiding is eene geschiedenis der Voorzienigheid Gods, die tot een leerbeeld verstrekt van hare handelwys met de kinderen der menschen. »Deze dingen zijn alle hunlieden overgekomen tot voorbeelden, en beschreven tot waarschuwing van ons, tot welke de einden der eeuwen gekomen zijn.» (2) Dit woord des Apostels wekt de christenheid tot de vruchtbare beschouwing en behartiging van de

(1) 1 Cor. X: 6. (2) 1 Cor. X: 11.

nadrukkelijke lessen der Israëlietische geschiedenis, in de Heilige Schriften ons geboekt. Op menige bladzijde staat ons een voorbeeld aangewezen van godsdienstigheid uit nood. Maat nergens wordt zij zóó uitvoerig en volledig, zóó naauwkeurig en getrouw naar het leven geteekend, en zóó treffend geplaatst in het licht van Gods heilige beoordeeling en genaderijk bestuur, als door de dichterlijke beschrijving, die ons ASAF geeft in deze zinrijke woorden: »Als Hij hen doodde, zoo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg, en gedachten dat God hun rotssteen was, en God, de Allerhoogste, hun Verlosser. En zij vleiden Hem met hunnen mond, en logen Hem met hunne tong. Want hun hart was niet regt met Hem, en zij waren niet getrouwer in Zijn verbond. Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid, en verdiërf hen niet, maar wendde dikwijls Zijnen toorn af, en wekte Zijne gansche grimmigheid niet op. En Hij dacht, dat zij vleesch waren, een wind, die henegaat en niet wederkeert.» (1)

(1) Psalm LXXVIII: 34-39.

Treffende taal! die de waarheid even onpartijdig aan den dag brengt, en de verkeerdheid zonder bedekking of verschooning even waarschuwend ten toon stelt, als zij voor schuldigen den weg tot genade en genezing aanwijst. Het ééne is niet minder dan het andere noodig en heilzaam voor ons te beschouwen, want van het hoogste gewigt blijft ons de opmerking, hoe de godsdienstigheid uit nood door den Heer wordt *beoordeeld* en *behandeld*.

DE GODDELIJKE BEOORDEELING VAN DE
GODSDIENSTIGHEID UIT NOOD.

Zoo als het woord des Heeren die voorstelt, verdient zij bij ons, gelijk bij Israël, de eerbiedige overweging en getrouwe behartiging, waartoe ASAF oproept in den aanhef van zijn lied: » O! mijn volk! luistert naar mijne onderwijzing, en neigt ulieder oor tot de

redenen mijns monds!" Van de verlossing uit Egypte's slavernij, de geboorte van Israëls volksbestaan, tot op de regering van DAVID zijnen tijdgenoot, schetste hij de geschiedenis van den gedurigen afval en de ongehoorzaamheid der natie, en van Gods almachtige, genaderijke en getrouwe leiding.

Na de vermelding van Israëls murmuring wegens gebrek aan vleeschspijzen in de woestijn, gewaagde ASAF van het gebeurde bij de verspieding des beloofden lands. De geschiedenis verhaalt ons (1) de lafhartigheid en het wantrouwen, waarmede het volk de inneming van *Kanaän* weigerde, en in een geweldig oproer zelfs MOZES, JOSUA EN KALEB naar het leven stond. Het welverdiende strafvonnis blijft hier niet achter. Het gansche geslacht der uitgetogenen uit *Egypte*, ouder dan twintig jaren, wordt veroordeeld om te sterven in de woestijn. »Alzoo deed JEHOVA hunne dagen in ijdelheid, hunne jaren in verschrikking vergaan.» (2) De mannen, die een kwaad geruchte van dat land hadden overgebracht, stierven door eene

(1) Numeri XIV. (2) Psalm LXXVIII: 32, 33.

plaaig, voor het aangezicht des volks. En uit MOZES lied (1) is het waarschijnlijk, dat eene kwijnende ziekte, van toen af, in het leger begon te heerschen, en allen bedreigde. Aan deze gebeurtenis hecht AZAF de teekening van de godsdienstigheid uit nood, en hij leert ons die kennen in hare *aanleiding* — in haar *voornamen bron* — in hare *kenmerkenden aard* — en in hare *onvruchtbaarheid*.

DE AANLEIDING TOT GODSDIENSTIGHEID UIT NOOD.

Treffend staat deze ons dus beschreven: »Als Hij hen doodde, zoo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg!» (2). Het is eene even zinrijke als gewone spreekwijs der H. Schriften »naar God te vragen,» zij drukt de belangstelling en den eerbied uit, waarmede men Gods wil tracht te kennen en te volbrengen. Ook wij zeggen van de zulken, die ons de schuldige oplettendheid en gehoorzaamheid weigeren, »dat zij naar ons niet vragen.» In de

(1) Psalm XC. — (2) Psalm LXXVIII: 34.

hoofdzaak hetzelfde is het, » God te zoeken, » waardoor het inroepen van en het streven naar Zijne gunst voornamelijk bedoeld wordt. Zij zochten dus den Heere » vroeg, » of bij de morgen- en avondschemering, dat is, als bij dag en nacht, met ijver en zonder ophouden riepen zij tot God. Zoo » keerden zij tot Hem weder » en kwamen tot inkeer. Naar Gods gunst en wil, te voren zorgeloos en roekeloos versmaad, werd nu ernstig gevraagd en ijverig gezocht. En van waar de oorsprong en de aanleiding dier opgewekte godsdienstigheid? Als de Heer » hen doodde, » eene doodelijke plaag, eene verschrikkelijke ziekte onder hen deed heerschen, » dan vraagden zij naar Hem! » Dit kon de heerlijkste openbaring van Gods grootheid en liefde, de treffendste betooning van Zijne zorg en trouw niet uitwerken. Maar wat die groote reeks van wonderen en weldaden op hunne harten niet vermogt, dat deed de verschrikking van Gods strafgerigt. » Als Hij hen doodde, zochten zij Hem vroeg! » Ziet daar de godsdienstigheid uit nood. Geheel iets anders is de open-

baring van een' vromen zin, vroeger reeds in de ziel geworteld, die, naar aanleiding van bang gevaar of van bittere smart, met verhoogden ernst en vurigen ijver, zich den Heere opdraagt en overgeeft. Wanneer DAVID, te midden der benaauwdheid, vlugt tot den God zijns levens, en daarna betuigt, » eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu houde ik Uwe geboden :» (1) wanneer HISKIA, in doodelijke krankheid, weenende roept tot den Heere, » voor wiens aangezicht hij in waarheid gewandeld heeft :» (2) ziet dan, wat de Godsdienst is *in* nood, en hoe verschillend van godsdienstigheid *uit* nood. Deze wordt alleen in en uit de verdrukking geboren, en onstaat eerst ten dage des kwaads in harten, weleer van God geheel vervreemd en verwijderd.

Treurig verschijnsel, lezers! en nog treuriger, dat het door alle tijden heen zoo veelvuldig zich vertoont, en de diepte der menschelijke verdorvenheid zoo treffend bewijst. Of getuigt het niet tegen ons, wanneer God, terwijl Hij ons zegent en ver-

(1) Psalm CIX: 67. (2) Jesaia XXXVIII: 2, 3.

blijdt, ligtelijk vergeten en gedurig versmaad wordt? Niet zijne liefde en weldadigheid is het, die ons verteedert en beschaamd maakt! Zijne bezoeking slechts kan het harte treffen en vermurwen! Is dat te prijzen? Is dat te verschoonen? Hoe velen, misschien ook die dit boekje in handen nemen, leefden jaren lang in welstand en voorspoed, zonder zich te bekommeren omtrent God en Zijne dienst, omtrent Christus en zijn Evangelie, omtrent de behoudenis hunner onsterfelijke ziele! Een ziekbed, een oogenschijnlijk levensgevaar, een grievend of dreigend verlies alleen was in staat, om hen te wekken uit dien slaap der aardsgezindheid en der zonde. Toen de vreeselijke, geheimzinnige krankte, vóór achttien jaren, zich het eerst onder ons vertoonde, en toen zij onlangs opnieuw zich verspreidde, zag men duizenden ontwaken uit hunne onverschilligheid en laauwheid. Vaak kon het bedehuis de schare niet bevatten, die vroeger Gods tempel voorbijging zonder ooit daar binnen te treden. Men greep naar den bijbel, waarnaar men te voren niet

had omgezien. En de nood leerde velen bidden, die weleer daaraan niet dachten. Zou van zulk eene plotseling herlevende godsdienstigheid niet menigmaal de getuigenis gelden; » als Hij hen doodde, zoo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg!» Wij weten het wel, en erkennen gaarne met dankzegging, tot roem van Gods ontferming, dat godsdienstigheid uit nood de moeder worden kan van godsdienst des harten, waar zij door Gods genade eene waarachtige bekeering werkt tot zaligheid. Doch wij moeten hierbij ook letten op de wijze waarop zij zich doorgaans, en bij de meesten openbaart, wanneer, niet alleen hare *aanleiding*, maar ook hare *voornamen bron* dezelfde is als bij JACOBS nakroost.

DE VOORNAME BRON DER GODSDIENSTIGHEID UIT NOOD.

» Zij gedachten,» zegt ASAF, (1) » dat God hun rotssteen was,» hunne toevlugt in gevaar, bij wien alleen de veiligheid is en ontkoming, » en God, de Allerhoogste, hun verlosser»

(1) Psalm LXXVIII: 35.

en redder uit den nood. Dit gedachten, dit gevoelden en erkenden zij, nu Hij hen doodde. Ware het geweest met diepe schaamte en opregt berouw, omdat zij te voren in God niet geloofden, en op Zijn heil niet in gehoorzaamheid hoopten, dan had de boetvaardige en geloovige erkentenis van God hen geleid tot bekeering en ware godzaligheid. Maar het verband, waarin wij die getuigenis vinden, en de geschiedenis, waartoe zij behoort, veroorlooven zulk eene gunstige opvatting niet. Zij deden wel de belijdenis: »wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den Heere overtreden;» doch het was de verschrikking van het dreigende gevaar, het was de straf alleen, en niet de schuld der zonde die zij gevoelden en betreurden. Zij bedachten wel, hoe slechts Gods gunst en hulpe kan redden van den dood; maar de zucht tot levensbehoud, veel-
 eer dan ootmoedig geloof en gevoel van liefde en verpligting jegens God, bezielde die erkentenis, »dat Hij hun rotssteen was en Verlosser!» Hoe weinig verschilde dan hun gemoedsbestaan van dat van FARÃO, ten

dage toen de Heer Egyptenland bezocht met hagel en bliksem en sprinkhanen? » Toen haastte zich FARÃO om MOZES en AÄRON te roepen en zeide: de Heer is regtvaardig! Ik heb gezondigd tegen Hem! Bidt vuriglijk tot den Heer uwen God, dat Hij slechts dezen dood van mij wegneme!” (1) Wat anders dan vrees of eigenbaat dreef den man die gedurig zijn hart weder verstokte? En waar anders ligt de voorname bron waaruit de godsdienstigheid uit nood gewoonlijk voortvloeit? *Gewoonlijk* zeggen wij, en niet *altijd*; want Gode zij dank! hier ontbreekt het niet aan gelukkige uitzonderingen op den doorgaanden regel. Doch in Israëls volk vinden wij de beeldtenis geteekend van zoovelen, die, in den jongsten of in vroegeren nood, begonnen naar den Heer te vragen en te zoeken. Moet iemand, die dit leest, hier zijn eigen beeld herkennen? Ei, laat dan uw geweten spreken! Deed eene verlichte en levendige erkenning van Gods grootheid en genade en van uwe betrekking en verpligting jegens Hem; of deed een

(1) Exodus IX: 27, 28. X: 16, 17.

duister en onbestemd gevoel u aan God denken en tot God bidden? Heeft, in het gezigt van dood en eeuwigheid, de vrees voor welverdiende straf, of heeft bovenal het gevoel van het ondankbare en God onteerende der zonde, u doen treuren en schuld belijden? Was het slechts de schrik van Gods geduchte regtvaardigheid en vergelding, of was het veel meer de gedachte aan Zijne verbeurde gunst, aan Zijne misbruikte weldaden, aan Zijne versmade liefde, die uwe ziel vervulde en ontroerde, die u bewogen het kwade te verfoeijen en u zelve te veroordeelen? Hebt gij alleenlijk om bevrijding van ramp en dood, om verlenging van leven en welzijn gebeden, of hebt gij allermeeft begeerd om, door Gods genade in Christus, te leven in Zijne dienst, ter Zijner eere? Het antwoord op deze beslissende vragen leidt ons tot den toetsteen en het beginsel onzer godsdienstige gewaarwordingen. Ontdekken wij, dat niet verlichte Evangeliesche kennis, maar donkere godsdienstige aandoening — dat niet schaamte en droefheid over de zonde zelve, maar vrees voor hare

bezolding — dat niet liefde tot God en den Heiland, maar liefde tot het leven ons voornamelijk bezielde en aandreef — dan is onze godsdienstigheid, in hare hoofdbron, aan die van Israël al te zeer gelijk; want » als de Heer hen doodde, vraagden zij naar Hem!» en door bange zucht naar zelfbehoud gedreven, »gedachten zij, dat God hun rotssteen was en de Allerhoogste hun Verlosser.» Geen wonder, dat eene godsdienstigheid, uit zulke beginselen ontsproten, door zulke drijfveren en bedoelingen bestuurd, ook haren bijzonderen aard heeft.

DE KENMERKENDE AARD DER GODSDIENSTIGHEID
UIT NOOD.

Hartstogtelijkheid, oppervlakkigheid en bedriegelijkheid, zietdaar de eigenschappen, die ASAF haar toekent, (1) als hij van de kinderen Israëls zegt: » zij vleiden Hem met hunnen mond, en logen Hem met hunne tong.» Het is geene regtstreeksche, moedwillige leugentaal, die hier bedoeld wordt. Om, tegen eigene, duidelijke overtuiging en stellige voor-

(1) Psalm LXXVIII: 36.

nemens aan, opzettelijk bedriegelijke verklaringen te doen, daarvan moesten wel de angst en vreeze zelve hen weerhouden, evenzeer als hunne zucht naar redding en bevrijding. » Zij vleiden Hem, » zij zochten met schoone woorden en toezeggingen Zijne straffende hand te ontwapenen, Zijne gunst te winnen. Zoo bedachten zij niet eens, of zij die betuigingen en geloften in ernst wilden en in waarheid zouden volbrengen. Zoo » logen zij Hem met hunne lippen, » want hart en mond waren geenszins in geheele en getrouwe overeenstemming. Dat is de treffende teekening van menschen, die door den nood gedreven, hartstogtelijk smeeken en vleijen om eenen magtigen redder tot hulp te bewegen. Menigvuldig en gedurig herhaald, veelbelovend en overdreven zijn de verzekeringen die op roerenden toon hun van de lippen vloeijen. Maar, te midden van die aandoening en vervoering, beseft men den omvang en weegt men de zwaarte van al die beloften niet. Oppervlakkig en weinig beraden is de keuze, niet ernstig beproefd noch vast gegrond zijn de voornemens,

die men betuigt. In de vreeze des gevaars denkt men slechts aan de verlossing; maar in het beloven, niet aan het volbrengen. Dat heet in de taal van Gods woord, »vleijen met den mond, en liegen met de tong.»

»Gij zijt die man?» Behoeft tot dit woord nog een Profet des Allerhoogsten op te staan, en met den vinger te wijzen op zoo menigen godsdienstige uit nood? Lezers! indien gij onlangs of in vroeger dagen, toen het u bange was, begonnen zijt den Heere te zoeken: herdenkt wat gij toen gevoeld en gesproken hebt voor God! Of hebt gij ze reeds vergeten al de hartstogtelijke aandoe-ningen, die uwe ziel bestormden en beroerden, die zoovele gebeden, soms met bange zuchten en bittere tranen, deden uitstorten? Hoe onophoudelijk werd misschien uw smee-ken om hulp en genade met bewegelijke woorden ontboezemd, als wildet gij den Barmhartige door uwe klagten vermurwen! Welke betuigingen van berouw, welke gelof-ten van verbetering, welke voornemens tot bekeering hebt gij tot God gebragt! Wat zou er al nagelaten, wat al gedaan worden,

indien slechts de Heer wilde hooren en redden! Gods Woord, te voren ligt geacht en vergeten, zou dan bestendig u tot vraagbaak en rigtsnoer, tot troost en vermaak strekken! Het gebed zou, zonder ophouden, uwe oefening en sterkte blijven! De godsverering, weleer te vaak verwaarloosd, zou nu nimmer verzuimd, voor uw hart een voorregt en behoefte worden! De wereld en de zonde, voor dezen zoo begeerig nagejaagd, zoudt gij vervolgens haten en vlieden! Ja! een geheel ander, een nieuw mensch, een hemelsgezind christen zoudt gij u betoonen in denken en spreken en handelen! Maar hebt gij, bij al die betuigingen en voornemens in eigene kracht, zoo weinig gelet op de moeilijkheid der vervulling; hebt gij de diepte van ons menschelijk bederf en onze behoefte aan Gods Geest en genade in Christus niet ootmoedig gevoeld; en is de opregtheid en vastheid van uwe toewijding aan den Heer niet ernstig door u beproefd: dan vreezen wij, dat de uitkomst uwe godsdienstigheid uit nood, in haren waren aard, gelijk die van Israël, zal doen kennen. En

wanneer zij inderdaad zoo hartstogtelijk, zoo oppervlakkig en bedriegelijk heeten moet, zal ook bij de uitkomst de vrucht wel achterblijven.

DE ONVRUCHTBAARHEID DER GODSDIENSTIGHEID UIT NOOD.

Dat eene zoodanige godsdienstigheid inderdaad onvruchtbaar is, toont ons de goddelijke beoordeeling van Israëls bestaan en gedrag, gelijk ASAF die heeft medegedeeld. (1) »*Want,*» beter lezen wij »*maar* hun harte was niet regt met Hem;» liever, » was niet vast aan Hem,» het bleef geenszins aan Hem gehecht en verbonden in eerbiedig geloof en dankbare gehoorzaamheid. » En zij waren niet getrouw in Zijn verbond,» in de beantwoording aan hunne betrekking en verbindtenis met JEHOVA. Zij hielden zich niet bestendig aan Gods beloften, bevelen en inzettingen. Neen! Israëls godsdienstigheid uit nood droeg geene vruchten van waarachtige bekeering en godzaligheid. Hoe spoedig en treffend bleek dit bij hunne roekeloze weerspannigheid, (2) die tegen JEHOVA's verklaarden wil, en tegen den waarschuwendenden raad van MOZES, de

(1) Ps LXXVIII: 37. (2) Num. XIV: 40--45.

inneming van Kanaän beproefde. Ziedaar dan de uitwerkselen van dat vragen en zoeken naar God! van dat denken aan Hem als hun rotssteen en Verlosser! van al die hartstogtelijke betuigingen en schoone beloften!

Geene andere noch betere vruchten droeg in latere dagen, Israëls godsdienstigheid uit nood in Kanaäns gezegend erfland. Leest hoe het volk gedurig tot den Heere riep en, wederom geholpen, gedurig voortvoer te doen, wat kwaad was in de oogen des Heeren. Zoo was het toen OTHNIËL hen bevrijdde van den koning der Syriers; (1) toen EHUD verwekt werd, om van EGLON en de Moabieten hen te verlossen (2); toen SAMGAR'S knods de Filistijnen versloeg (3); toen DEBORA hen rigtte en tegen JABIN ten strijde riep (4); toen GIDEON door Gods Engel geroepen werd om het slavenjuk der Midianieten af te schudden. (5) En aldus keerden zij telkens op denzelfden weg terug tot in SAMUËLS da-

(1) Rigteren III: 7—12. (2) vs. 15—30.

(3) vs. 31 en Hoofdst. IV: 1. (4) Hoofdst. IV: 2 enz.

(5) Hoofdst. VI: 1, 7, 11 enz.

gen. (1) De vurig begeerde koninklijke regering gaf geene genezing aan die treurige kwaal. De eerste koning gaf een nieuw en verleidend voorbeeld van de godsdienstigheid uit nood, (2) die wel wil offeren aan God, maar niet gehoorzamen aan Zijn woord. (3) Alzoo stond ook JEROBEAM voor den gescheurden altaar te Bethel, en zijn verdorde hand werd op het gebed genezen; maar na deze geschiedenis keerde zijn hart zich niet van zijnen boozen weg. (4) Niet wijzer noch beter toonde zich zijn tijdgenoot en nabuur REHABEAM, op Juda's troon. (5) En hoe vaak werd dat voetspoor gedrukt door hunne opvolgers en door hun volk! Hoe velen die niet met een volkomen en standvastig harte deden, wat regt was in de oogen des Heeren!

En nu Lezers! toetsen wij aan hun voorbeeld de vruchten van onze godsdienstigheid. Hij toch, die gesproken heeft: »roep Mij aan in den dag der benaauwdheid,» Hij

(1) 1 Sam. VII: 4, 12, 13. Hoofdst. VIII: 7, 8.

(2) Hoofdst. XIII: 8-14. (3) Hoofdst. XV: 22, 26.

(4) 1 Kon. XIII: 5, 6, 33. (5) 2 Chron. XII: 6, 7, 12-14.

volbragt wat Hij beloofde: »Ik zal er u uithelpen!» maar Hij eischt ook: »gij zult Mij eeren.» En Hij zegt tot den goddelooze: »wat hebt gij mijne inzetten te vertellen, dewijl gij Mijne woorden achter u henen werpt!» (1) Zou dit dan de verootmoediging zijn, den Heere aangenaam, dat de mensch eenen tijd zijne ziele kwelt, en zijn hoofd kromt gelijk eene bieze? Neen! dat is de boete en godsdienstigheid niet die Ik verkies, spreekt de Heer, maar »dat gij losmaakt de knopen der ongerechtigheid.» (2) Zoo heeft Hij u bekend gemaakt, o mensch! wat goed is, en wat eischt de Heere van u, dan regt te doen en weldadigheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uwen God? (3) Ontbreekt bij u die opregte keus en heerschende toeleg; verflaauwen uwe godsdienstige indrukken en gevoelens, als uwe vrees vermindert; wijken zij, als de nood voorbij gaat, als het gevaar minder dreigt, of u meer gewoon en gemeenzaam wordt; kunt gij dan op nieuw het oude leven beginnen, de zonde wederom

(1) Psalm L: 15--17. (2) Jes. LVIII: 5, 6.

(3) Micha VI: 8.

volgen, die gij had afgezworen; de wereld andermaal liefkrijgen, die gij verlaten had; God en den Verlosser vergeten en verlooche-
nen, naar Wien gij in benaauwdheid ge-
vraagd en gezocht hebt; — welk eene uit-
werking vertoont dan uwe godsdienstigheid
uit nood? bedriegen wij ons zelve niet
met valsche overleggingen! Rusten wij niet
op een vroeger tijdperk en vorig werk van
boetvaardigheid, dat geene vruchten voort-
bragt des geloofs en der bekeering waardig!
Zien wij dan in Israël onze eigene beeld-
tenis niet voorbij; want alzoo zou het ook
van ons gelden: » Als Hij hen doodde,
vraagden zij naar Hem, maar hun hart bleef
niet vast aan Hem, en zij waren niet ge-
trouw in Zijn verbond.» Beproeven we ons
voor Gods oog, biddende om Zijnen Geest tot
onze genadige verlichting en getrouwe leiding
in de waarheid die naar de godzaligheid is!
Zij het zoo onze betuiging en bede voor Hem:

Wie kan zijn eigen hart vertrouwen,
Zijn hart, zoo vol arglistigheid?
Gij blijft het, Heer! geheel doorschouwen,
Daar 't voor u naakt en open leit.

Trest gij mij aan op booze wegen,
 Zoo leid mij op de regte baan,
 Dan lacht mij in het eind de zegen
 Van ongeveinsde Godsvrucht aan.

De Heer kan en wil ons aldus leiden. Zijn Woord, dat de godsdienstigheid uit nood beoordeelt en doet kennen in hare aanleiding en hoofdbron, in haren aard en hare gevolgen, datzelfde Woord stelt ons tevens in het licht

DE GODDELIJKE HANDELWIJS OMTRENT GODSDIENSTIGEN UIT NOOD.

Van hooge aangelegenheid is het te letten op die Goddelijke *handelwijs zelve*, op haren *grond*, en op hare *weldadige en leerrijke strekking*. Ook hiervan geeft ons Gods Woord de zekere en duidelijke aanwijzing in de geschiedenis van Israël's volk.

GODS HANDELWIJS ZELVE.

Deze vinden wij door MOZES verhaald, (1) gelijk ASAF die heeft geteekend. (2) De heilige

(1) Numeri XIV. (2) Psalm LXXVIII: 38.

Dichter zegt ons: » JEHOVA verzoende hunne ongerechtigheid, » gaf vergiffenis voor die misdaad; Hij strafte haar geenszins naar verdienste; » en verdierf » verdelgde » hen niet, maar wendde dikwijls, » of liever, » Hij keerde wederom Zijnen toorn, » Zijn heilig ongenoegen » af, en wekte Zijne gansche grimmigheid niet op. » Hij weêrhiield zich van de openbaring Zijner geduchte vergelding en welverdiende ontzaggelijke strafgerigten. Het eerste vonnis immers aan Kanaäns grenzen, door Gods regtvaardig misnoegen geveld, behelsde niets minder dan de geheele verdelging des ganschen volks, door pestilentie of eene andere plaag. Doch toen zij in dat doodsgevaar, naar JEHOVA vraagden en zochten, verzachte Hij de straf. Het volk werd als natie niet uitgeroeid en verdorven, maar bleef verschoond en in wezen. Het is zoo, dat geslacht der muiters zou het gezegend erfland niet binnentreden, maar in de woestijn uitsterven. Maar die oproerigen, schuldig aan de snoodste majesteitsschennis tegen hunnen God en Koning, zij ontvingen niet, wat op hun misdrijf billijk volgen

moest en reeds was aangekondigd. Neen! het verbeurde leven werd hun geschonken. Nog jaren lang gespaard, bleven zij de voorwerpen van Gods dagelijks vernieuwde zorg en hoede, onderwijs en leiding! O, wondere genade Gods, zoo heerlijk geopenbaard in MOZES dagen, en niet minder onder de Rigters in Kanaän, en onder de Koningen van Juda en Israël! Wel mogt de God-spraak, door den laatsten der oude Profeten, betuigen: » Ik, de Heer, worde niet veranderd; daarom zijt gij o kinderen Jacobs! niet verteerd. Van de dagen uwer Vaders af zijt gij afgeweken van Mijne inzettingen, en hebt ze niet bewaard. Keert weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeeren, zegt de Heer der Heirscharen! Maar gij zegt: waarin zullen wij wederkeeren?» (1)

Zouden wij, mijne Lezers! aan zulke ondankbaren en onwaardigen die goddelijke genade als verspild achten, omdat met den nood, ook hunne godsdienstigheid wederom verdween? Ei! steken wij dan de hand in onzen eigen boezem! Hield Israëls geschie-

(1) Mal. III: 6, 7.

denis ons een spiegel voor oogen, waarin zoo menig een zijn beeld aanschouwen moest: dan immers zijn ook wij, ook wij, die on-dankbaren, die onwaardigen, wij met nog helderder licht van Gods openbaring be-straald, met nog dierbaarder voorregten be-gunstigd onder het Evangelie van Gods ge-nade in Jezus Christus onzen Heer! Daarom moeten wij ons zelve dubbel schuldig en strafbaar keuren, zoo wij ons harte aan Hem niet verbinden, ons leven, niet aan Zijne dienst, maar aan de wereld en de zonde wijden. Dan verbeuren wij dagelijks het leven; en evenwel Gods genade verschoont ons nog van den dood. Dan misbruiken wij Zijne weldaden; en nogtans behoedt en ver-zorgt en zegent Hij ons elken dag! Dan tergen wij zijne langmoedigheid; en nogtans brengt Zijne verdraagzaamheid, zonder op-houden, ons het woord der verzoening in het bloed des kruises, ten eeuwigen leven! O! dat wij in schaamte en aanbidding ne-dervallen voor Zijn aangezicht; want onze eigene ondervinding is eene openbaring Gods, die ons, als MOZES, voorbij gaat en toeroept:

» Heere, Heere, God, barmhartig en genadig, langmoedig en groot van weldadigheid en waarheid, die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft!» (1)

DE GROND VAN DEZE GODDELIJKE HANDELWIJS.

Vragen wij nu: waar ligt de grond van deze goddelijke handelwijs en hare beweegreden? Ook dit heeft Gods woord ons aangewezen. De Vorst, die aan weêrspannigen genade gunt, wordt somtijds misleid door de zulken, die hem vleijen met hunne tong, en liegen met hunne lippen. Of vermoedt hij hun gebrek aan opregtheid en standvastigheid; dan eischen zijne eigene veiligheid, zijne eer of belangen soms de beteugeling van zijn misnoegen. Hij durft, hij kan niet anders, dan de trouweloozen verschoonen. En is het even zoo bij den Allerhoogste? Voorwaar! wij kunnen ons zelve en — elkander, maar nooit den Hartekenner bedriegen door godsdienstigheid uit nood! Hij ziet niet aan wat voor oogen

(1) Exodus XXXIV: 6, 7.

is. Hij doorgrondt en kent ons, en verstaat van verre onze gedachten. Eer nog een woord op onze tong is, ziet! Hij weet het alles. En hoe zou de minste bedoe-ling van eigenbelang Hem kunnen dringen? Hem, wien niemand schaden kan, noch profijtelijk zijn? den oneindigen, volzaligen, alleen heerlijken Hemelheer? Of is Hij, in het hooge en verhevene waar Hij woont, onverschillig omtrent onze gezindheden en gedragingen, en daarom geneigd tot onbepaald vergeven en verschoonen? Voorzeker! de Heilige, die de nieren beproeft, heeft lust tot waarheid in het binnenste, en Hij houdt den schuldige geenszins onschuldig! Wat zou er dan wezen buiten Hem, en in ons, dat Hem tot gunste bewegen kan? Het zijn alleen de eigene, innerlijke bewegingen Zijner ontferming over de mensche-lijke ellende en nietigheid. Zoo spreekt Zijn woord: »Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid.» (1) De doodelijke verwoesting, die geheel het volk met vernietiging bedreigde, en in angst en vreeze tot

(1) Psalm LXXVIII: 38.

Hem roepen deed, wekte het ontfermend medelijden van Hem, die nooit de menschenkinderen plaagt en bedroeft van harte. Daar trad een MOZES aan het hoofd der natie, en wilde bidden voor hen, die zoo even hem steenigen wilden. Grootmoedig, vurig, krachtig smeekt hij: »vergeef toch de ongerechtigheid dezès volks, naar de grootte van Uwe goedertierenheid!» En de Heer antwoordde: »Ik heb ze vergeven, naar uw woord. (1) Dus sprak de Barmhartige, wiens naam is Ontfermer en Hoorder des gebeds. »En Hij gedacht,» zegt ASAF, »dat zij vleesch waren,» vergankelijke, brooze, kortstondige stervelingen, »een wind,» een ademtogt, »die henen gaat, en niet wederkeert.» (2) Aandoenlijke beschrijving van de zwakheid en ijdelheid van het menschelijke bestaan en leven! Ons gansche leven bestaat in een' enkelen ademtogt! En is deze ons eenmaal ontglipt, nimmer keert hij weder! Zoo kent de Heer ons als zondaars en stervelingen, in onze geheele nietigheid. Daardoor wordt Zijne barmhar-

(1) Num. XIV: 19, 20.

(2) Psalm LXXVIII: 39.

tigheid en ontferming bewogen. Dit vlugtige leven wil Hij voor het zondige menschenkind sparen en verlengen, als de welaan-gename tijd, de dag van zaligheid; want geen lust heeft Hij in den dood des goddeloozen, maar daarin, dat hij leve en zich bekeere. Daarom hoort Hij zoo vaak het geroep uit nood en gevaar, opdat, na de verlossing uit de vreeze, Zijne goedertierenheid tot bekeering leide. En ziedaar, Lezers! wat dit kleine geschrift ons boven alles moet doen opmerken en behartigen.

DE HEILRIJKE EN LEERRIJKE STREKKING VAN
GODS GENADIGE HANDELWIJS.

Allereerst moet deze strekking ons wekken tot *billijke waardeering* van de godsdienstigheid uit nood. Het is zoo, de beschouwing van hare aanleiding en hoofdbron, van haren aard en hare gevolgen, gelijk Gods woord die in het licht stelt en beoordeelt, kan tot geen gunstig gevoelen leiden. Maar van den anderen kant, moet Gods handelwijze ons weerhouden van eenzijdige en harde beoor-

deeling. Neen! ons oog zij niet boos, terwijl de Heere goed is. De geschiedenis toont ons de grootheid van de genade des Allerhoogsten, die de boete en de smeekingen niet versmaadt van de zulken, die eerst in de benaauwdheid naar Hem vragen en zoeken; want Hij is barmhartig en gedachtig dat wij stof zijn, een ademtogt, die henen gaat en niet weder komt. Zóó spaarde Hij niet alleen Israëel in de woestijn, maar ook Samaria en Jeruzalem, na uitwendige en openbare verootmoediging. Zóó verschoonde Hij de groote stad Nineve, toen vorst en volk, in zak en asch, zich, op Zijne bedreiging, voor Hem nederwierpen; » want Hij was, » gelijk JONA wist, » een genadig en barmhartig God, langmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad. » (1) Zóó sprak Hij tot ELIA, den Thisbieter: » hebt gij gezien, dat ACHAB zich vernedert voor Mijn aangezicht? Daarom zal ik dat kwaad in zijne dagen niet brengen. » (2) Ja! de boetvaardigheid, in de verdrukking geboren, deed een MANASSE in waarheid tot zijne

(1) Jona IV: 2, 11. (2) 1 Kon. XXI: 28, 29.

bekeering, » erkennen dat de Heere God is.” (1)

O! erkenden dit allen, tot wie » de Heer wel gesproken heeft, gelijk tot MANASSE en zijn volk, maar zij merkten daar niet op!” De roepstem des Allerhoogsten liet zoo luide zich hooren, met ernst en liefde, in den nood en de bedreiging onzer dagen: » de goddelooze verlate zijnen weg en de onge-regtge man zijne gedachten, en hij bekeere zich tot den Heere; zoo zal Hij zich zijns ontfermen, en tot onzen God; want Hij vergeeft menigvuldig.” (2) Zijn er nogtans, die door druk en gevaar niet tot God gedreven worden, die ook nu den Heer en Zijne dienst ongevoelig en roekeloos bleven versmaden? Mogt Israëls voorbeeld hen tot nadenken wekken! want gewisselijk, indien het volk, toen Hij hen doodde, niet naar Hem had gevraagd, de Heilige had hun Zijne barmhartigheid niet kunnen bewijzen. Dan waren het hun gegaan gelijk AHAZ. » Ten tijde dat men hem benaauwde, zoo

(1) 2 Chron. XXXIII: 10-13.

(2) Jesaia LV: 7.

maakte hij des overtredens tegen den Heere nog meer. Dit was de koning ACHAZ! En het strekte om hem en gansch Israël ten val te brengen." (1)

Laat toch van niemand, die dit leest, het woord mogen gelden: » Heere! is Uwe hand verhoogd, zij zien het niet. Wordt den goddelooze genade verkondigd, hij leert evenwel geene gerechtigheid!" (2) Versta een iegelijk » de oproeping van de stem des Heeren door stad en land; (en wijsheid is het Zijnen naam te vreezen!) hoort wat de roede zij, en Wie dit al beschikt! (3) Vernedert u onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te Zijner tijd! (4) Een man, die zwaar getuchtigd, nog den nek verhardt, wordt schielijk verbroken, dat er geen heelen aan is!" (5) Zoekt dan den Heer terwijl Hij te vinden is, en roept Hem aan terwijl Hij nabij is; want Hij, Hij alleen is de Rotssteen en Verlosser!

(1) 2 Chron. XXVIII: 22, 23.

(2) Jesaia XXVI: 10, 11.

(3) Micha VI: 9.

(4) 1 Petr. V: 6.

(5) Spreuk. XXIX: 1.

GODSDIENST DES HARTEN EN BESTENDIGE GODZALIGHEID.

Gods genaderijke handelwijs beantwoordt echter aan hare heilrijke bedoeling en strekking, wanneer de godsdienstigheid uit nood ons leidt tot godsdienst des harten en bestendige godzaligheid. Of zou de Heer ons hooren en helpen, verlossen en zegenen, opdat, met de vreeze des gevaars, ook de vreeze Zijns naams van ons wijke? Zal dit de erkentenis van Gods ontferming en weldadigheid wezen? Wat baten al onze voornemens en geloften, wanneer ze zijn, als die van den zoon in de gelijkenis, die betuigde: » ik ga Heere!” en hij ging niet? (1) » Wat zal Ik u doen, o EFRAÏM! wat zal Ik u doen o JUDA! omdat uwe weldadigheid en deugd aan eene morgenwolk gelijk is, en als de daauw des vroegen ochtends verdwijnt?” (2) Die vraag des Allerhoogsten is dan ook tot ons gerigt, en evenzeer de aandoenlijke Godspraak: » Hoort gij Hemelen! en neig het oor o Aarde! want de Heere spreekt: » Ik heb kinderen opgekweekt en groot gemaakt,

(1) Matth. XXI: 30. (2) Hozea VI: 4.

maar zij, zij zijn tegen Mij opgestaan! Een os kent zijnen meester, en een ezel zijns heeren kribbe; Israël heeft geene kennis, en Mijn volk verstaat niet! Waartoe zoudt gij nog meer geslagen worden? gij maakt des afvals slechts meerder! Wat is er aan Mijnen wijngaard meer te doen, 't welk Ik daaraan niet deed?" (1) Te vergeefs ontvangen wij de genade Gods, die ons nog spaart en draagt, indien ons hart niet gehecht wordt aan den Heere en niet getrouw blijft in Zijn verbond. Nooit kan uitwendige godsdienstigheid de plaats vervangen en het gemis vergoeden van opregte godsvrucht en dankbare gehoorzaamheid. » Wanneer gij voor Mijn aangezicht komt te verschijnen, » zegt de Heer, » wie heeft zulks van uwe hand geëischt dat gij Mijne voorhoven vertreedt? Wascht u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen weg van voor Mijne oogen, laat af van kwaad te doen, leert goed doen, betracht wat billijk is, herstelt het ongelijk, doet weezen regt, en bepleit de zaak der weduwe! Komt dan en laat ons zamen

(1) Jesaia I: 2, 3, 5. Hoofdst. V: 4.

rigten, spreekt de Heere, al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren ze rood als karmozijn, zij zullen zijn als blanke wol!" (1) Gods vergevende en reddende liefde vordert het hart ten dankoffer, en niet slechts uiterlijke deugd en gehoorzaamheid. Het hart eischt Hij, den inwendigen mensch, geheel het vertrouwen, met onverdeelde liefde met volledige toewijding van alle krachten, met onbepaalde overgifte van ons zelve aan Zijnen wil en Zijne leiding. De dubbelhartige is ongestadig in al zijne wegen. En wie op twee gedachten hinkt en twee heeren dienen wil, kan Gode niet behagen, den Rotssteen en Verlosser, wiens werk volkomen is, en die een volkomen harte eischt. Maar wie kan dien eisch vervullen, zoo niet de Heer de dierbaarste beloften schonk, die van Zijne hulp en leiding ons verzekeren?

HET REGT GEBRUIK VAN HET EVANGELIE ZIJNER LIEFDE.

Tot zoodanig gebruik eindelijk wekt ons de genaderijke handelwijze Gods krachtiglijk op.

(1) Jesaia I: 12, 16-18.

Het roepen en smeeken in den nood met alle goede voornemens en heilige geloften, zij zullen geene duurzame vruchten schenken, als het boetvaardig hart niet de toevlugt neemt tot CHRISTUS, en in ootmoedig geloof zich niet vastgrijpt aan dien eenigen Verlosser. Geene vrees is in staat om de ziel aan God en Zijne dienst te verbinden, zoo niet de dankbare liefde des geloofs haar heiligt en verheft tot waren kinderzin jegens God. »Erkent dan in uw harte, dat de Heere uw God u kastijdt en onderwijst, gelijk een man zijnen zoon.» (1) Meer dan MOZES, door wien de wet is gegeven, wekt ons tot die erkenenis de Heer JESUS CHRISTUS, door wien de genade en waarheid is geworden. Als de dag des kwaads het gevoel van de schuld en ellende der zonde opwekt, leidt het Evangelie ons tot het kruis van CHRISTUS. Daar zien wij, voor doodschuldigen en verlorenen, »den Zoon des menschen verhoogd, gelijk MOZES de slang in de woestijn verhoogd heeft, opdat een iegelijk, die in Hem geloof, niet verderve, maar het eeuwi-

(1) Deut. VIII: 5.

ge leven hebbe." (1) De vrede en verzoening in Zijn dierbaar bloed ons verkondigd, verzekert de verlossing, zoowel van de magt, als van de straf der zonde. Dat geloof verzacht, ja verbant de vrees door vertrouwen, en kan het gemoed vernieuwen tot een leven voor den Heer.

Bij het besef van ons diep bederf zij de belofte des Geestes ons boven alles dierbaar! Ook tot ons komt het woord, gelijk tot Israëls huis: » Zoo zegt de Heere Heere: niet om uwentwil doe Ik het, maar om Mijns heiligen naams wil! Ik zal u een nieuw harte geven, en een' nieuwen geest in het binnenste van u. Mijnen Geest zal Ik in uw binnenste geven, en Ik zal maken dat gij in Mijne inzettingen wandelt, en Mijne regten onderhoudt en betracht." (2) Die heilvolle toezegging wordt verkondigd aan alle vleesch, onder de bedeeing des Geestes des Nieuwen Verbonds. De barmhartige en getrouwe Heiland, die allen tot zich roept, heeft het verzekerd: » de Hemelsche Vader

(1) Joh. III: 14, 15.

(2) Ezech. XXXVI: 22, 26, 27.

zal den Heiligen Geest geven dengenen die Hem bidden." (2) Niet slechts in den nood, maar geduriglijk rijze dan onze smeeking hemelwaarts: »Scheep mij een rein harte, o Heer! en vernieuw in mijn binnenste een' vasten geest!" Dagelijks de vruchten onzer godsdienstigheid beproefd aan den onfeilbaren regel des goddelijken Evangeliums. Bestendig het onderwijs behartigd van de zaligmakende genade, die ons verschenen is, opdat wij matig, regtvaardig en godzalig leven, en wandelen door het geloof, werkzaam in de liefde, volstandig in de lijdzaamheid en blijmoedig in de zelfverloochening. Die keus en toelag bevestige en openbare zich onder vreugde en smart, onder vrees en hope! De Heer alleen zij onze vreeze, zoo zal Hij ten dage des gevaars ons tot een heiligdom en eene toevlugt wezen. De liefde van CHRISTUS dringe ons om niet ons zelve, maar Hem te leven, die voor ons gestorven is en opgewekt. Dan hebben wij altijd goeden moed, en weten dat wij, inwonende in het ligchaam, uitwonen van

(2) Lucas XI: 13.

den Heere. De ligte verdrukking, die haastelijk voorbij gaat, werkt een gansch zeer uitnemend, eeuwig gewigt van heerlijkheid: dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, en die tijdelijk zijn, maar de eeuwige dingen, die niet gezien worden. Daarom vertragen wij niet, en zoeken altijd en in alles den Heere welbehagelijk te zijn. Toe te nemen in de heiligmaking, en op te wassen in de liefde, blijft de vurige begeerte van het hart, dat opregt en gedurig in het geloove naar God vraagt en zoekt, als zijn' Rotssteen en Verlosser in CHRISTUS JEZUS. De beschamende bewustheid van zoo veel onvervulde voornemens en beloften, van zoo veel ontrouw aan Gods Verbond, wekke ons meer tot ootmoedig gebed, tot bestendige waakzaamheid, tot heiligen ijver, opdat wij in Gods kracht en liefde, door onzen Heer, onze sterkte vinden. Doen wij aan de gansche wapenrusting Gods, om te kunnen wederstaan in den boezen dag, en alles verrigt hebbende, staande te blijven. Zonder CHRISTUS kunnen wij niets doen; maar alle dingen vermogen wij door Hem, die

ons kracht geeft. Hij, die onze schuld verzoende, overwon de wereld en ontving de sleutels van dood en graf, met de heerschappij over levenden en dooden. Hij is ons licht, onze troost, onze hope, ons leven in allen nood en dood. Bezwijken dan ook vleesch en hart, zoo blijft God de Rotssteen van ons hart en ons deel in eeuwigheid. Hij ontfermt zich over degenen die Hem vreezen, gelijk een vader zich ontfermt over de kinderen; want Hij weet welk maaksel wij zijn, en is gedachtig dat wij stof zijn. Het leven zij een enkele ademtogt, die heengaat en niet wederkeert: maar de goedertierenheid des Heeren is van eeuwigheid tot eeuwigheid over allen, die Zijn Verbond en getuigenis bewaren. De godsdienstigheid uit nood verdwijnt, met de gedaante dezer wereld, die voorbij gaat. De godsdienst des harten wordt in den nood beproefd en bevestigd, als geboren uit het onvergankelijke zaad van het levende en eeuwigblijvende Woord Gods. Zij leert door het geloof, roemen in de verdrukking, die lijdzaamheid werkt en bevinding en hope; eene hope, die

niet beschaamt, daar de liefde Gods in het hart is uitgestort door den Heiligen Geest, die ons gegeven is. Zóó wordt het in waarheid onze taal tot God:

Als 't mij benaauwd of bang gevallen is,
Dan heb ik mij vermaakt in uw geboden;
De zuiverheid van uw getuigenis
Blinkt altoos uit, zelfs in de zwaarste nooden!
Leer mij 't verstaan: zoo leeft mijn' ziel gewis,
Het waar verderf in eeuwigheid ontvloden!
Ik riep u aan ô Heer! met al mijn hart.
Verhoor mij; en ik zal uw woord bewaren!
Ik riep U aan, in druk en leed verward;
Verlos mijn' ziel uit angsten en gevaren!
Dan houd ik uw getuigenis, en in smart
Zal ik daar troost en wijsheid uit vergaëren.